

Milliárdokat költöttek a Szent István-szobrokra

Vitányi a demokratúráról

A demokrácia és a diktatúra sajátos ötvözetével, a demokráciával jellemzi a hazai viszonyokat Vitányi Iván szociológus, országgyűlési képviselő. Lapunknak adott interjújában azt osztotta, hogy a kultúra csak kevesek kiváltsága manapság. Szerinte a világ legjobb televíziós műsorait Szinetár Miklós készítette még az 1970-es és az 1980-as években.

– Milyen most Vitányi Iván kulturális közérzete?

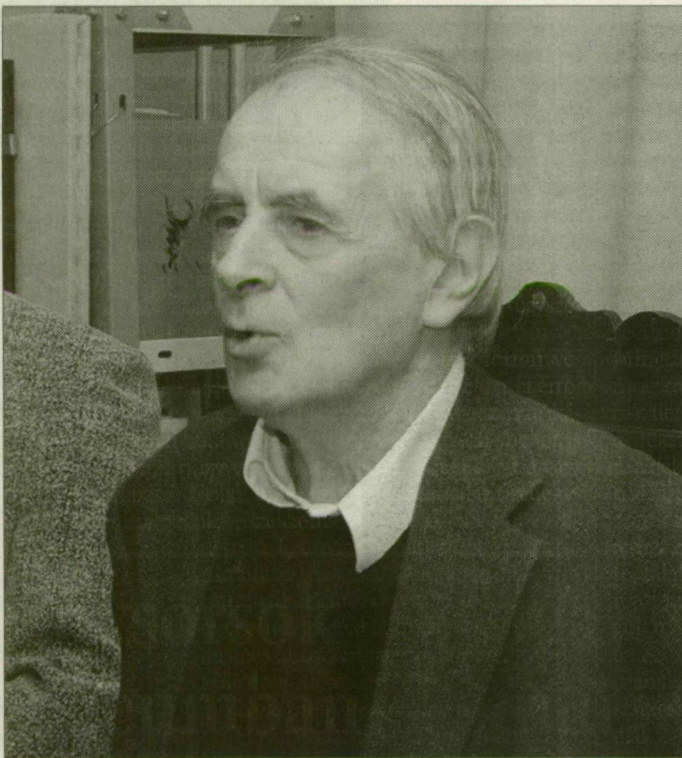
– A saját kulturális közérzetem nagyon jó, mert olvasnivalóm bőven van, és mindenfajta kultúrából bőségesen részesülök. Az ország kulturális közérzete viszont nem jó. Ezt már 1996-ban egy reprezentatív vizsgálat keretében kimutattuk. A felmérésnek az a lényege, hogy 1990 után ellentmondásos változás történt az ország kulturális életében.

– Hogyan nyilvánult ez meg?

– Ha az irodalmat nézzük, akkor állíthatjuk: ma sokkal több könyvet adnak ki, mint a rendszerváltozás előtt, pedig Magyarországon mindig jól működött a könyvkiadó-hálózat. Még Kádár János idejében is sok külföldi, és persze magyar kiadvány jelent meg. Most annál is sokkal több könyv kerül ki a nyomdákba, de nem több példányszámban, ráadásul kevesebben olvassák azokat. Tehát ma több könyvet adnak ki, drágábban, kevesebben vásárolnak, és kevesebben olvasnak.

– A kulturális élet más területén milyen a helyzet?

– A színvonalas hangverseny is több ma, mint régebben. Pedig Ma-

Vitányi szerint nem jó az ország kulturális közérzete. Fotó: Tésik Attila

gyarország már a XIX. és a XX. században is híres volt a koncertéletéről. Most azonban jóval több hangversenyt rendeznek, de ezeket kevesek látogatják. Sőt csak egy szűk réteg jár el a rangos koncertekre, mert drága a belépő. A kis pénzű értelmiség, amely régebben minden zenei eseményen ott volt, ma már nem tudja megfizetni a jegy árát. Ha muzsikát akar hallgatni, kinyitja a Bartók rádiót.

– Hová vezet mindez?

– Csak arra koncentráltak az utóbbi évek művészeti-kulturális

életének vezetői, hogy reprezentatív kultúrát teremtsenek. Tehát mindazt, ami legfelül szükséges: Nemzeti Színház, keveseknek, Operaházra, Nemzeti Filharmóniára sok pénz. De vesszenek a művelődési házak, a könyvtárak, csökkenjen a televíziók kulturális színvonala! Ma már tudjuk, hogy a világ legjobb tévét 1970-ben és 1980-ban Szinetár Miklós „csinálta”. Most a televízióban alig lehet látni kultúrát. Mi a helyzet a képzőművészetben? Milliárdokat fordítottak az országban ötven

Szent István-szobor és számos más köztéri alkotás felállítására. Ezekkel valójában az volt a cél, hogy jelképezzék: a hatalom ezer év óta folyamatos, és megingathatatlanul áll. Tehát nem a lakosság kultúráját tekintik közérdeknek, hanem a reprezentatív kultúrát, az országimázst. Ezt pedig nagyon veszélyesnek tartom.

– Egyetért-e a közgyűteményi és művelődési intézmények dolgozóinak munkabeszűntetésével?

– Természetesen egyetértek, mert nagyon nehéz helyzetben vannak. Azt nem tudom megítélni, hogy a sztrájk elegendő-e a körülmények megváltoztatására. Azt ellenben biztosan tudom: alapvető szemléletváltásra van szükség, amely ismét az ország lakosságának kultúráját helyezi előtérbe. Megjegyzem: az Orbán-kormány első kulturális minisztere, Hámori József ezt hirdette meg. De nem tudott semmit se tenni az érdekében.

– Emlékszem, hogy a rendszerváltozás utáni első ciklusban, amikor beszélgettünk, ön a demokrácia jelzővel illette az akkori viszonyokat. A jelenlegi helyzetre is illik ez a szó?

– Most kétszeresen is illik rá a demokrácia. A demokráciának megvannak a külső formái, de ezeket egy határozott, tekintélyelvű hatalomnak a fenntartására fordítják most is. Nálunk szabályos demokrácia van, amit tanítani lehetne. Ágh Attila legutóbb egy cikkében azt írta, hogy a demokrácia sehol sem tökéletes. Kétfajta lehet: vagy deficit, tehát még vannak hiányai, vagy pedig defektus. Szerintem nálunk defektus demokrácia van.

BALÁZSI IRÉN

Gyilkosság, baleset?

Továbbra is szakértők vizsgálják, hogy mi okozta a halálát annak a személynek, akinek a felismerhetetlenségig összegegett testét az év első napján Magyarcsanádon, egy ház oltása közben találták meg a makói tűzoltók. Egyelőre csak az derült ki, hogy az áldozat egy 50 éves nő.

A halál okát a helyszíni szemle nem tudta megállapítani, ezért kérte a rendőrség igazságügyi szakértők bevonását. Azt a nyomozók továbbra sem zárják ki, hogy a megégett nő bűncselekmény áldozata, hiszen a holttest közelében vérvomokat is találtak.

A szegény Deszk „pályázott” gazdagsága

A kilencvenes évek derekán, amikor a Mol Rt. minden esztendőben hatalmas összegű iparüzési adót fizetett be Deszk kasszájába, sora indultak a nagyberuházások a községben. Aztán a pénzcspot egyik évről a másikra elzárták az olajosok, s közhírré tétették: forráshiányos település lett az oly gazdag Deszk.

Ám ez a pénztelenség nem látzik meg a Szeged melletti község arculatán, egyre másra szépülnek a házak, ápolnak a közterületek. Simicz József polgármestert arról kérdeztük, hogyan, és főleg miből tud a forráshiány ellenére fejlődni a település.

– Három fő célt jelöltem meg az 1998-as választási programomban – kezdte választ Deszk első embere. – Elsőként azt, hogy működtetni kell elfogadható szinten az intézményeinket és azokat az objektumainkat, amelyeket felépítettünk az elmúlt években. Ezt sikerült megvalósítani. A 120 millió forintért elkészült sportcsarnok magas szintű szolgáltatást nyújt az óvodának, iskolának, a Deszki SC sportolónak és mindazoknak, akik igénybe veszik. Községünk másik nagy büszkesége a Faluház, amelyben tavaly 40 ezren fordultak meg, és amit tucatnyi társadalmi szervezet és táncscsoport használ. Áprilistól működik a mozi nagy sikerrel, bevételünk csak ebből közel 2 millió forint volt – sorolta a legfontosabb eredményeket Simicz József.

– A másik fontos cél az intézményeink állagmegóvása, a falu szépítése és a társadalmi összefogás erősítése volt. Ezek is megvalósultak maradéktalanul. Az elmúlt két évben például kicseréltük az iskola és az óvoda nyílászáróit, valamint új buszmegállókat építettünk. Tizenhárom társadalmi szervezet működik a faluban, támogatásuk nélkül nem lehetne rendezni a megye szerte híressé vált deszki falunapokat – mondta a polgármester, majd így folytatta:

– Harmadik fő célkitűzésem a szennyvízhálózat kiépítése volt. Sokan tudják már, hogy Szegeddel összefogott a Tisza-Maros Szög Kistérségi Önkormányzati Társulás (Tiszasziget, Újszentiván, Kübekháza, Deszk) és közös pályázatot nyújtott be a gyálai szennyvíztisztító rekonstrukciójára, valamint a 4 település és Szőreg városrész szennyvízelvezető-hálózat kiépítésére. Erre a programra Brüsszeltől 50 százalékos, a kormánytól 35 százalékos támogatást nyertünk el. A lakosság pozitív hozzáállásának és az önkormányzatnak köszönhetően megvan a 15 százalékos önrész is. Amennyiben az idén nyáron indu-

Simicz József: közel 100 millió forintot nyert a falu különböző pályázatokon. Fotó: Karnok Csaba

ló program befejeződik Deszken, minden feltétel adott lesz ahhoz, hogy egy összkomfortos faluban élhessenek a helyiek.

Arra a kérdésre, hogy hogyan és főleg miből gyarapodhat ilyen ütemben Deszk, hiszen az önkormányzat forráshiányos, Simicz polgármester azt válaszolta: nincs titok, az eredmények a racionális pénzgazdálkodásnak, a pénzügyi fegyelem betartásának köszönhetőek.

– Hozzá tartozik az igazsághoz, hogy közel 100 millió forintot nyert a falu különböző pályázatokon, ami működésre és beruházásra fordítható. Köztudott az is, hogy Deszken sok magáncég működik. A község 300 vállalkozójának döntő része fizet helyi adót, a befolyt összeg több 10 millió forint – tette hozzá Simicz József.

Deszk idei terveiről a polgármester elmondta, hogy a csatornahálózat kiépítésének beindítása mellett szeretnék felújítani a község házát, hiszen az épület már elmúlt 100 éves és lassan életveszélyessé válik. A szabadidőpark öltözőjének tetőterét vendégszobává alakítják át, mert egyik fő célkitűzésük a falusi turizmus fejlesztése, a szálláshelyek bővítése.

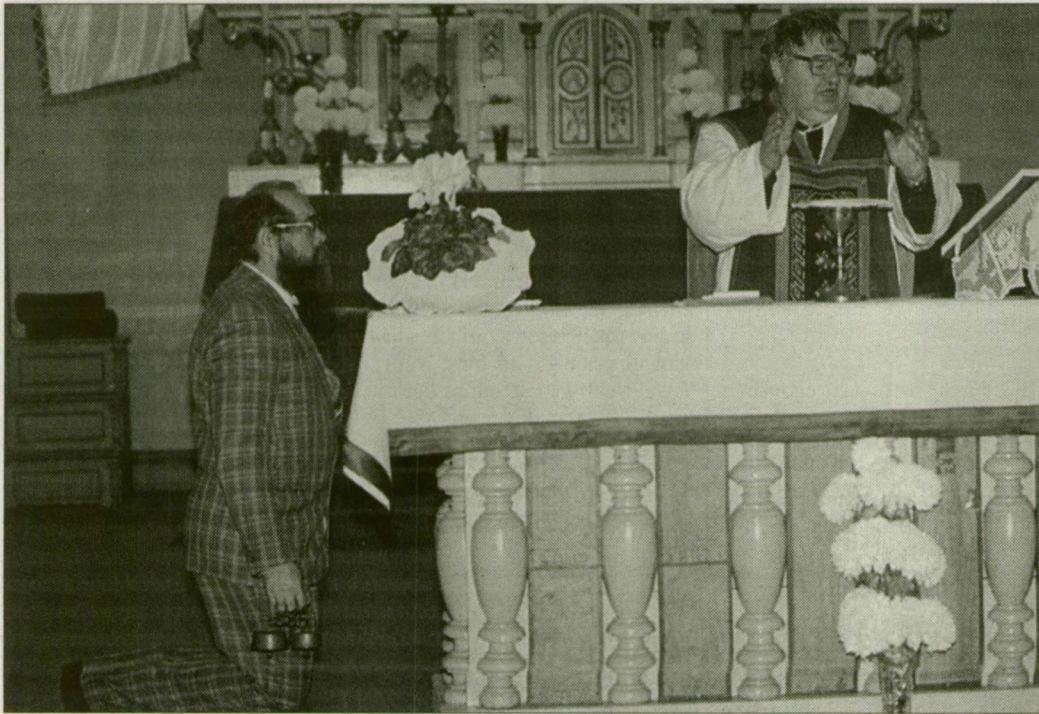
Készül Deszken egy kerékpártároló, több millió forintért, amely a kerékpárturizmust szolgálja. Növelni szeretnék a szabadidőpark területét, a zöldfelületeket. Tizenkét új ház helyi kialakítását már tavasszal megkezdik.

– Ezek a tervek megvalósíthatók úgy, hogy nem üresen adjuk át a kasszákat 2002 októberében az akkor megválasztásra kerülő képviselő-testületnek – mondta Deszk polgármestere.

BÁTYI ZOLTÁN

Veres János templomi szolgálata

Ministrál a csanyi polgármester

Veres János, Csanytelek első polgára egyre gyakrabban vállal templomi szolgálatot.

Fotó: Tésik Attila

Az ország leghosszabb falujának lakosságát megosztják a község polgármesterének lelkében felerősödött, egyház iránti érzelmek következményei. A korábban sok vitát kiváltott kápolnaépítés után ugyanis Veres János rendszeresen ministrál, ami szúrja egyesek szemét. Szerintük a polgármester nem hívó katolikusként, hanem csupán politikusként teljesít szolgálatot az oltárnál.

A csanyteleki és a tömörkényi templomban, valamint a baksi szentmisék helyszínén rendszeresen ministrál Csanytelek polgármestere, Veres János. A község első embere a római katolikus egyházhoz fűződő viszonyát már az 1990-beli megválasztása után megerősítette, s mára annyira hű katolikus lett, hogy rendszeresen ellát istentisztelet-celebrációs feladatokat is.

PAPI PÉLDÁK

Az utóbbi időben igen gyakran megfordul Csanyteleken dr. Dévényi Ferenc belgyógyász, akit több mint másfél éve szenteltek pappá. A Veres János csanyi polgármesterhez hasonló korú budapesti férfi is a hosszas világi élet után választotta az egyházi hivatást. S mivel a jelenleg Csanyon szolgálatot teljesítő, mindszeri származású Bánfi Sándor atya is későn, 40 évesen határozta el, hogy pap lesz, Veres Jánost egyházi körökben sem nézi mindenki csodabogárnak.

A Csanyteleken igen sok vitát kiváltó cselekedetéről Veres János lapunk érdeklődésére elmondta: amikor megkeresztelték, bérálkozott, egyházi házasságot kötött, megszülettek a gyermekei, akik egyházi házasságkötésre készülnek, illetve már azon is túl vannak, tehát az egyházzal szoros kapcsolatba került. Tizenegy év óta, polgármesterré választása után elsősorban a gondok elviselése mi-

att erősödött meg benne a hit. Mindehhez hozzátette: Isten szolgálatában minden ember segítheti, de abban senki meg nem akadályozhatja. Érdeklődésünkre, miszerint Isten szolgálata érdekében miért tartotta fontosnak a ministrálás felvállalását, Veres János kifejtette: a keresztény hit gyakorlása is egyfajta szolgálat, olyan, mint például a polgármesterség. Ezért úgy gondolja, hogy a rendszervál-

tozás utáni harmadik ciklusban is elsősorban Isten akaratából lehet Csanytelek polgármestere. A választópolgárok csak Isten akaratát erősítették meg. Szerinte a mindennapokban igen sok segítséget kap Istentől, feladatainak mintegy felét a közreműködésével tudja elvégezni.

A csanytelekiek egy része nem nézi jó szemmel Veres János ministránsi tevékenységét. Felvetésünkre, miszerint ezáltal önszántából hívta-e ki maga ellen a sort, a polgármester elmondta: az „érdekes” csanyiak esetében teljesen mindegy, hogy ministrál-e, avagy sem, hiszen ők egyéb megnyilvánulásaiban is találhatnak olyan, általuk hibának vélt mozzanatot, ami miatt megpróbálnák kikezdeni.

Veres János a leggyakrabban templomba járó csanyi hívóvé vált, hiszen Bánfi Sándor plébánost a tömörkényi és a csanyteleki istentiszteletekre is elkíséri. Temetésekre azonban nem megy, ám a keresztény hívek gyászmiséin szinte mindig ministrálni szokott. Tudomása szerint ez idáig az egyház, s a hívek – így például a gyászolt személyek hozzátartozói – részéről sem volt a ministrálása ellen kifogás.

Későbbi egyházi szolgálatairól szólva Veres János lapunknak elmondta: már egyházi részről is bíztatták, bízson a diakónussá szentelés lehetőségében. Érdeklődésünkre, miszerint a későbbiekben, a választások időpontjának közeledtével várhatóan fokozódó negatív véleményeket miként kezel majd, a polgármester kifejtette: a keresztényi megbocsátás miatt imáiban mindig többet törődik a rosszakaróival mint a jóakaróival. Ellenségeinek bűneiket mindig megbocsátja, hiszen akik ellene rosszat akarnak tenni, nem tudják, hogy mit cselekszenek.

M. SZ. J.

HÍREK

TÖRZSASZTAL

Ismét jelentkezik a Törzsasztal, a Telin Televízió borászati, gasztronómiai magazinja, ezúttal csütörtök este 9 órától. A műsor vendége lesz Szőke Mátyás, a Mátraalja országos hírű borásza. A balatonfelvidéki borokat a dörgicsai Pántlika Pincészet vezetője, Nagy Imre főborász képviseli. Frank Sándor mesterszakács ezúttal könnyű, év eleji kímélő ételt készít a kamerák előtt. Márak Tamás újságíró vadászemberként, vadételekről s hozzá való itókákról beszél. A műsorban egy igazi erős emberrel is találkozhatnak a nézők.

TOLVAJT FOGTAK

Gépkocsifeltörőt fogtak el a szegedi rendőrök még december 29-én, a hajnali órákban. A 38 éves hajléktalan G. Ferencet azzal gyanúsítják, hogy ismeretlen társával Szegeden, a Pécsai utca egyik család házában udvarában parkoló személygépkocsit feltörte, és a járműből egy rádiós magnót, valamint mobiltelefont lopott el. G. Ferenc kihallgatásakor további tíz ehhez hasonló lopást ismert el. A rendőrök nem zárják ki, hogy a nyomozás során G. Ferenc autófeltöréseinek száma tovább emelkedik.